

FIȘA DISCIPLINEI
Muzică bisericească și ritual VI
anul universitar 2025 – 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Teologie Didactică
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Muzică bisericească și ritual VI			Cod disciplină		OLR5556
2.2. Titularul activității de curs			Pr. Lect. univ. dr. Daniel Mocanu				
2.3. Titularul activității de seminar			Pr. Lect. univ. dr. Daniel Mocanu				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					4
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					23
3.5.3 Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					18
3.5.4 Tutoriat					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6 Alte activități (exersări practice)					2
3.7 Total ore activități individuale					51
3.8 Total ore pe semestru					75
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio, pianină, colecții de partituri.</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop, sistem audio, pianină, colecții de partituri.</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	• Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit tolerant • Proiectarea curriculară, cu respectarea adevărurilor de credință, conform textelor sacre și mărturisirilor de credință proprii, și a criteriilor și principiilor psihopedagogice • Identificarea și analiza contextului cultural, religios și istoric în comunități și organizații • Enunțarea principiilor teologice și a valorilor spirituale relevante dezvoltării societății • Gestionarea metodelor și mijloacelor de comunicare eficientă în context intercultural • Implementarea valorilor și practicilor religioase pentru formarea spirituală și morală, cu scopul de a răspunde problemelor concrete de viață
Competențe transversale	• Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrine, religios-morale și canonice • Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă • Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor cunoaște elementele de limbaj muzical și tipiconal, aplicate în context liturgic.	
7.2 Obiectivele specifice	- Cunoștințele dobândite vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile liturgică, catehetică. - accentuarea caracterului pragmatic, prin centrarea pe însușirea modului corect de realizare a slujbelor. - cultivarea dragostei și a respectului față de slujbele Bisericii, prin înțelegerea semnificației lor și prin participarea conștientă la acestea. - corelarea cunoștințelor liturgice cu participarea la programul liturgic și duhovnicesc. - studiul de caz cu rol de exemplificare a modalităților de realizare a sfintelor slujbe. - argumentarea biblică și patristică. - Redarea vocală a unor cântece și teme accesibile, pe baza audiției și a descifrării creației muzicale bisericești. - Utilizarea sunetului muzical, valorizat în combinații ritmice și melodice proprii muzicii bisericești, în varianta aplicată. - Interpretarea individuală și colectivă (vocală), respectând problematica impusă de cântarea bisericească a repertoriului accesibil propus.	

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Nr ore
Introducere în tematica cursului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări la sărbătorile sfinților I: Acoperământul Maicii Domnului, Cuvioasa Parascheva, Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Sfinții Mărturisitori Ilie Iorest si Sava Brancovici, Sfântul Andrei Șaguna	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Cântări la sărbătorile sfinților II: Sf. Arhangheli, Sf. Apostol Andrei, Sf. Nicolae	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Cântări la sărbătorile sfinților III: Sf. Trei Ierarhi, Sf. Mare Muceni Gheorghe, Sf. Împărați Constantin și Elena, Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, Sfinții Mărturisitori Ardeleni, Visarion, Sofronie, Nicolae Oprea, Atanasie Todoran, Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Sfintele Taine – prezentare generală din perspectiva ritualului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări specifice la Taina Botezului, Maslului, Cununii și Hirotoniei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări specifice la slujba înmormântării, Te Deum, Sfințirea apei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	5 ore
8.2. Seminar		
Introducere în tematica cursului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări la sărbătorile sfinților I: Acoperământul Maicii Domnului, Cuvioasa Parascheva, Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Sfinții Mărturisitori Ilie Iorest si Sava Brancovici, Sfântul Andrei Șaguna	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Cântări la sărbătorile sfinților II: Sf. Arhangheli, Sf. Apostol Andrei, Sf. Nicolae	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Cântări la sărbătorile sfinților III: Sf. Trei Ierarhi, Sf. Mare Muceni Gheorghe, Sf. Împărați Constantin și Elena, Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, Sfinții Mărturisitori Ardeleni, Visarion, Sofronie, Nicolae Oprea, Atanasie Todoran, Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Sfintele Taine – prezentare generală din perspectiva ritualului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră

Cântări specifice la Taina Botezului, Maslului, Cununii și Hirotoniei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări specifice la slujba înmormântării, Te Deum, Sfințirea apei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	5 ore

Bibliografie generală

- Antologie de cântări psaltice. Tomul 1. *Cântări la Sfintele Taine și Ierurgii*. Editori: Gabriel Duca și Valentin Gheorghe, M-rea Vatoped, Athos, 2007.
- Barnea, Alexandrel, *Muzica bisericească și familia în ritualul tainei Cununii, în Familia creștină azi*, volum de autori, Editura Trinitas, Iași, 1995, pp. 91-98.
- Braniște, Ene, *Liturgica generală, cu noțiuni de artă bisericească, arhitectură și pictură creștină*, EIBMBOR, București, 1993 (și alte ediții).
- Braniște, Ene, *Liturgica specială pentru Institutele teologice*, Ed. IBMBOR, București, 1985.
- Braniște, Ene, *Liturgica specială*, EIBMBOR, București, 1980.
- Cântări la Sf. Taine și ierurgii și alte cântări bisericești* (ediție revăzută și adăugită). Editor: Pr. Nicu Moldoveanu. București, 2002.
- Cântări la Sfintele Taine și Ierurgii*. Tomul 1-2, Antologie de cântări. Editori: Gabriel Duca și Valentin Gheorghe. M-rea Vatoped, Athos, 2007.
- Cântări la Sfintele Taine și la Ierurgii*, Ediție îngrijită, revizuită și completată de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, București, 2002.
- Cântările de la Tedeum, Sfeștanie, Cununie, Însmormântare și parastas, scrise pe muzica bisericească-orientală, după cum se cântă în Sf. noastră biserică*. București. Tipografia cărților bisericești, 1910. Editor: Ion Popescu Pasărea. București, 1910.
- Cunțanu, Dimitrie, *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe Române*, culese și aranjate de Dimitrie Cunțanu, fost profesor la Seminarul Andreian din Sibiu, Ediția a III-a din autorizația bisericii îngrijită de Timotei Popovici, preot, profesor de muzică la Școala normală Andrei Șaguna și dir[ijorul] Corului Mitropoliei, Institutul de Arte grafice Krafft & Drotleff S. A., Sibiu, 1932.
- Dicționar de termeni muzicali*, (volum Colectiv), Editura Științifică și enciclopedică, București, 1984.
- Îndrumător administrativ bisericesc. Ghid practic pentru examenul de capacitate preoțească. Administrarea parohiei și a mănăstirii*, Editura „Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2010.
- Liturghier*, EIBMBOR, București, diferite ediții.
- Lungu, Nicolae; Braniște, Ene; Grigore Costea, „Cântările din slujba Sfintelor Taine și ale ierurgiilor principale”, în: S.T., An XVI (1964), Nr. 1-2, pp. 3-122.
- Moldoveanu, Nicu, *Istoria muzicii bisericești la români*, EIBMBOR, București, 2007.
- Moldoveanu, Nicu, *Noul Idiomelar pe ambele notații*, EIBMBOR, București, 2001.
- Molitfelnic*, EIBMBOR, București, diferite ediții.
- Necula, Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. 1, 2, 3 Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați 2001.
- Petrașcu, Vasile, *Catavasier*, cuprinzând odele sau pesnele canoanelor (catavasiilor) mai însemnate din duminici și sărbători peste întregul an bisericesc, aplicate și fixate pe notație liniară de Dr. Vasile Petrașcu, profesor la Academia Teologică din Cluj, 1933; *Catavasier*, cuprinzând Catavasiile cele mai însemnate ale cultului ortodox, aplicate și fixate pe notație liniară de dr. Vasile Petrașcu, fost profesor de Muzică bisericească și ritual la Academia Teologică din Cluj. Ediție revizuită și îngrijită de pr. dr. Vasile Stanciu, Editura Buna-Vestire, Beiuș, 1995. Retipărit în condiții grafice de excepție: *Catavasier*, cuprinzând odele sau pesnele canoanelor (catavasiilor) mai însemnate din duminici și sărbători peste întregul an bisericesc, aplicate și fixate pe notație liniară de Dr. Vasile Petrașcu, ediție îngrijită și revizuită de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016.
- Ploșteanu, Nifon N., *Carte de Muzică Bisericească pe Psaltichie și pe note liniare, pentru trei voci*, București, 1902.
- Popescu-Pasărea, Ion, *Noul Idiomelar*, București, 1933.
- Stanciu, Vasile, *Cântările Sfintei Liturghii pentru cor mixt*, Editura Arhiepiscopiei, Cluj-Napoca, 1997.
- Stanciu, Vasile, *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016.
- Stanciu, Vasile, *Cântări Domnului tot pământul cântări bisericești, pricesne, colinde, folosite la Sfânta Liturghie și la Paraclisul Maicii Domnului*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017.
- Stanciu, Vasile, *Cântări Domnului tot pământul cântări bisericești, pricesne, colinde, folosite la Sfânta Liturghie și la Paraclisul Maicii Domnului*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017.
- Stanciu, Vasile, *Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania*, Ed. Presa Universitară, Cluj-Napoca, 1996.
- Stanciu, Vasile, *Slujbele Sfinților Martiri și Mărturisitori Născuți din Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008.
- Stanciu, Vasile, *Slujbele Sfinților români din Transilvania și alte cântări religioase*, Cluj-Napoca, 1990.
- Stanciu, Vasile, *Slujbele și Acatistul Sfântului Pahomie de la Gledin*, Episcopul Romanului, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2007.
- Tipic bisericesc*, Ed. IBMBOR, București, 1976.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este o formă teoretico-practică de dobândire a competențelor muzicale menite să corespundă activităților profesionale din sfera sistemului vocațional muzical.

Conținutul unităților de învățare este conceput în urma consultării principalului angajator al absolvenților astfel încât competențele dobândite să corespundă activității profesionale.

În ce privește așteptările reprezentanților comunității epistemice, studenții care parcurg cursul sunt potențiali parteneri de dialog cu studenții din sistemul vocațional muzical.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	60%
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Evaluarea activității muzicale practice în cadrul serviciilor liturgice</i>	20%
	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Evaluarea exercițiilor de interpretare pe parcursul semestrului.</i>	20%

10.6 Standard minim de performanță:

Prezența la cursuri și seminarii în proporție de 80 %.

Prezența la programul liturgic, în săptămâna de rând, (vecernia, utrenia, Sfânta Liturghie și Programul catehetic) în proporție de 80 %.

Cunoștințe generale despre rânduiala și piesele melodice ale sfintelor taine. Demonstrarea tehnicii de interpretare a unei piese muzicale, cu respectarea principiilor privind articulația și dicția. Să clasifice lucrările muzicale interpretate și audiate, în funcție de conținutul imnografic. Să identifice rânduilele tipiconale și modalitățile de realizare a slujbelor celor șapte laude bisericești și a ierurgiilor.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Nu se aplică

Data completării

02.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în catedră

17.04.2025

Semnătura director de departament

